

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov **1/ Ľ. Š.**, bývajúceho v S. a **2/ M. V.**, bývajúcej v S., v dovolacom konaní zastúpených advokátskou kanceláriou Š.Š. s.r.o., so sídlom v B., v mene ktorej koná advokát JUDr. J. Š., proti odporcom **1/ A. S.**, bývajúcej v N., **2/ E. S.**, bývajúcej v N., **3/ V. V.**, bývajúceho v S., a **4/ C. S.**, bývajúceho v S., v dovolacom konaní zastúpeným JUDr. M. Z., advokátom so sídlom v D., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky, pod sp.zn. 11 C 9/2000, o dovolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 4. júna 2009 sp.zn. 7 Co 203/2008, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 4. júna 2009 sp.zn. 7 Co 203/2008 a rozsudok Okresného súdu Nové Zámky z 18. januára 2008 č.k. 11 C 9/2000-281 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súde Nové Zámky na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Návrhom na začatie konania podaným na súde 31. júla 2000 sa navrhovatelia domáhali, aby súd určil, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. X., katastrálne územie S., a to parcela č. X. - orná pôda vo výmere 1863 m², parcela č. X. - orná pôda vo výmere 914 m², parcela č. X.- trvalé trávne porasty vo výmere 806 m², parcela č. X. - orná pôda vo výmere 12880 m², parcela č. X. - orná pôda vo výmere 17620 m², parcela č. X. - orná pôda vo výmere 26982 m² a parcela č. X. - orná pôda vo výmere 27230 m² sú v podielovom spoluvlastníctve navrhovateľov a to každého z nich v pomere 16/32 k celku. Svoj návrh odôvodnili tým, že ich otcovi Š. Š. boli výmerom vydaným Osídľovacím úradom pre Slovensko v Bratislave č. 6479-3-30/1948 z 15. decembra 1948 pridelené do výlučného vlastníctva okrem iného aj pozemky nachádzajúce sa v katastrálnom území S., ktoré boli zapísané v pozemno-knižnej

vložke č. X.. Napriek tomu boli navrhovatelia zapísaní na list vlastníctva č. X. len ako podieloví spoluvlastníci predmetných nehnuteľností v podieloch po 6/32. Ako ďalší podieloví spoluvlastníci pozemkov zapísaných na liste vlastníctva č. X. sú evidovaní odporcovia, resp. ich právni predchodcovia [pôvodnou odporkyňou 2/ bola K. K., odporcom 4/ J. K. (ktorí svoje spoluvlastnícke podiele potom v priebehu odvolacieho konania previedli na terajšieho odporcu 4/), odporcom 6/ S. K. a odporkyňou 7/ R. W. – poznámka dovolacieho súdu].

Okresný súd Nové Zámky rozsudkom z 18. januára 2008 č.k. 11 C 9/2000-281 určil, že nehnuteľnosti vedené v kat. nehnuteľností na Správe katastra Nové Zámky, zapísané na LV č. X., kat. Ú.S. ako parc. č. X. - orná pôda vo výmere 1863 m², parc. č. X. - orná pôda vo výmere 914 m², parc. č. X. - trvalé trávnaté porasty vo výmere 806 m², parc. č. X. - orná pôda vo výmere 12880 m², parc. č. X. - orná pôda vo výmere 17620 m², parc. č. X. - orná pôda vo výmere 26982 m², parc. č. X. - orná pôda vo výmere 27230 m² sú v podielovom spoluvlastníctve navrhovateľov, každého z nich v podiele 3/8-iny k celku. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. Zároveň zamietol návrh aj voči odporcom 6/ a 7/ a o trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov. Vo veci samej súd rozhodol po prijatí záveru, že sporné nehnuteľnosti boli pôvodne zapísané v pozemkovej knihe vo vložke č. X. na pôvodných pozemno-knižných spoluvlastníkov Š. K. v podiele 3/8, V. K. v podiele 2/8 a J. K. v podiele 3/8, ktoré im však boli v celosti skonfiškované a následne boli štátom pridelené do vlastníctva právneho predchodcu navrhovateľov Š. Š. na základe Výmeru o prúdele do vlastníctva z 15. decembra 1948, vydaného Osídľovacím úradom pre Slovensko v Bratislave pod č. 6479-3-30 podľa zákona č. 148/1947 Sb. o opatreniach na vykonanie československo-maďarskej dohody o výmene obyvateľstva a vládneho nariadenia č. 30/1948 Sb. o majetku, ktorý zanechali v ČSR osoby presťahované do Maďarska, ako aj podľa zák. č. 75/1946 Sb. o priznávaní hospodárskych a právnych úľav krajanom vracajúcim sa do vlasti, hlavne z Maďarska. Konfiškácia sa týkala všetkých nehnuteľností zapísaných v tejto pozemnoknižnej vložke. Majúc za to, že výmer o prúdele je vkladu schopnou listinou, súd určil, že navrhovatelia ako právni nástupcovia Š. Š. nadobudli do podielového spoluvlastníctva nehnuteľnosti po ich právnom predchodcovi, ktorý ich nadobudol do vlastníctva výmerom o prúdele ešte v roku 1948. V súčasnosti sú tieto nehnuteľnosti zapísané na LV č. X., pričom na navrhovateľov je zapísaný podiel v rozsahu 3/8 (pôvodne patriaci J. K.), ktorý nadobudli v dedičskom konaní po Š. Š.. V dedičskom konaní však neboli prejednané pridelené nehnuteľnosti v celosti, hoci boli v celosti pridelené výmerom do vlastníctva Š. Š., pretože sú v katastri nehnuteľností vedené aj na ďalších spoluvlastníkov.

Súd dospel k záveru, že návrh je dôvodný len čiastočne, a to len v podiele 3/8 k celku, t.j. podiel pôvodne patriaci pozemno-knižnému spoluvlastníkovi Š. K. (právnemu predchodcovi odporcov), keďže po J. K. už majú navrhovatelia zapísaný jeho podiel ako ich spoluvlastníctvo. Pokiaľ ide o pozemno-knižnú spoluvlastníčku V. K., ktorá bola manželka J. K. a podielová spoluvlastníčka v podiele 2/8-ín k celku, súd návrh v tejto časti zamietol z dôvodu, že navrhovatelia neoznačili právnych nástupcov uvedenej pozemno-knižnej spoluvlastníčky, ktorá je síce stále vedená v listinách ako podielová spoluvlastníčka, ale podľa úmrtného listu dňa X. zomrela. Odporcovia 6/ a 7/ (S. K. a R. W.), ktorých označili navrhovatelia ako právnych nástupcov V. K., však nie sú jej dedičia, a preto súd návrh v podiele pripadajúcom na V. K. zamietol a rovnako zamietol aj návrh voči odporcom 6/ a 7/, pretože títo odporcovia nemajú pasívnu legitimáciu, keďže nie sú právnymi nástupcami pôvodnej pozemno-knižnej spoluvlastníčky V. K.. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 2. Občianskeho súdneho poriadku, zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov (O.s.p.).

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podali pôvodne označení odporcovia 1/ až 5/ odvolanie.

Odvolací súd listom z 20. apríla 2009 vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili „k možnosti odlišného právneho posúdenia veci vyplývajúceho z ustanovení § 91 ods. 2 a § 159 ods. 2 O.s.p. s ohľadom na zápis vlastníckeho práva sporných nehnuteľností s tým, že rozhodnutie súdu o vlastníckom práve sa vzťahuje na všetkých spoluvlastníkov týchto nehnuteľností“.

Účastníci námietky proti prípadnému odlišnému právnemu posúdeniu veci neuplatnili.

Zástupca navrhovateľov na pojednávaní odvolacieho súdu konanom 4. júna 2009, na výzvu súdu, aby vysvetlil svoje podanie doručené súdu 27. mája 2009, uviedol: „My sa domáhame, aby napadnutým rozsudkom bolo určené, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. Ú.S. zap. na LV č. X. patria do spoluvlastníctva žalobcu v 1. rade v podiele 24/128 a žalobkyne v 2. rade v podiele 24/128 a vo zvyšku berieme žalobu späť. Nežiadame teda určiť do vlastníctva ten podiel, ktorý už žalobcovia majú zapísaný ako ich vlastníctvo a ani podiel, ktorý je zapísaný na V. K. My chceme určiť vlastníctvo len k tomu podielu, ktorý

voľakedy patril pôvodnému spoluvlastníkovi Š. K. a ktorého právnyimi zástupcami sú terajší žalovaní.“

Odvolací súd potom rozsudkom zo 4. júna 2009 sp.zn. 7 Co 203/2008 pripustil späťvzatie návrhu v časti určenia vlastníctva k nehnuteľnostiam v kat. Ú.S., zapísaných na LV č. X. Správy katastra v Nových Zámkoch v podiele 48/128, v tejto časti rozsudok súd prvého stupňa zrušil a konanie zastavil. V ostatnej napadnutej návrhu vyhovujúcej časti odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh zamietol. O trovách rozhodol tak, že navrhovateľom uložil povinnosť zaplatiť odporcom 1/, 2/ a 3/, ich zástupcovi, náhradu trov odvolacieho konania v sume 926,57 € a odporcovi 4/ náhradu trov nepriznal (dovolací súd v ďalšom zachováva odvolacím súdom použité označenie odporcov). Po prejednaní veci došiel k záveru, že „súd prvého stupňa zistil správne skutkový stav a správne vo veci rozhodol, keď žalobu zamietol. Zamietnutie žaloby však bolo potrebné oprieť o iný právny záver súvisiaci s vecnou legitimáciou účastníkov tohto konania. Súd prvého stupňa sa totiž mal zaoberať v prvom rade tým, či žalobcovia označili ako účastníkov konania všetkých nositeľov hmotnoprávnej povinnosti v tomto konaní, t.j. všetkých spoluvlastníkov predmetnej nehnuteľnosti.“ Aktuálny zápis v katastri nehnuteľnosti na LV č. X. je taký, že navrhovatelia sú zapísaní každý na podiel 24/128, V. K. na podiel 32/128, odporkyne 1/ a 2/ po 9/128, odporca 3/ rade v podiele 12/128 a odporca v 4/ rade v podiele 18/128, z čoho mal súd prvého stupňa vyvodiť záver, že navrhovatelia v návrhu neoznačili všetkých spoluvlastníkov sporných nehnuteľností v nadväznosti na zápis vlastníctva v katastri nehnuteľností. V. K. napriek tomu, že bola podielovou spoluvlastníčkou a stále je vedená aj na liste vlastníctva ako spoluvlastníčka, nikdy nebola označená ako účastníčka konania, resp. jej právni nástupcovia, pretože podľa tvrdenia navrhovateľov zomrela. Nimi označení odporcovia v 6/ a 7/ však nie sú jej právnyimi nástupcami. V priebehu celého konania teda navrhovatelia neoznačili jednu zo spoluvlastníčok (V. K.) ako odporkyňu, resp. jej právnych nástupcov, keďže bolo preukázané, že nežije a nič na tom nemení ani skutočnosť, že navrhovatelia zobrali čiastočne návrh späť, tvrdiac, že ide práve o podiel patriaci tejto spoluvlastníčke. Navrhovatelia tak v konaní o určenie vlastníckeho práva neoznačili za účastníkov všetky osoby, ktorých vecná legitimácia vyplýva z hmotného práva, pričom bolo ich povinnosťou pred podaním návrhu o určenie vlastníctva k nehnuteľnosti zistiť, kto okrem nich je ešte spoluvlastníkom sporného pozemku. Podľa ich návrhu sa totiž domáhali určenia vlastníctva k celej nehnuteľnosti a nielen k podielu nimi označených odporcov. Keďže požadované rozhodnutie sa má vzťahovať na všetkých spoluvlastníkov, teda aj na tých, ktorých navrhovatelia neoznačili

(V. K., resp. jej právni nástupcovia), potom bolo potrebné pre nedostatok vecnej legitímácie všetkých účastníkov konania ich návrh zamietnuť. Odvolací súd dodal, že navrhovatelia nemali od začiatku ujasnené, čoho sa vlastne domáhajú, pretože žiadali určiť vlastníctvo aj k tomu podielu, ktorý už mali vo vlastníctve. Ani v odvolacom konaní, napriek výzve odvolacieho súdu o možnom inom právnom posúdení veci, nedoplnili okruh odporcov o všetkých účastníkov, ktorých vecná legitímácia vyplýva z hmotného práva, čo samo osebe je dôvodom pre zamietnutie návrhu. O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 224 ods. 2 a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že v odvolacom konaní úspešným odporcom priznal náhradu trov odvolacieho konania. Odporcovi v 4/ rade súd náhradu trov prvostupňového ani odvolacieho konania nepriznal, pretože v prvostupňovom konaní mu žiadne trovy nevznikli, lebo nebol účastníkom sporu (do konania vstúpil až v odvolacom konaní) a náhradu trov odvolacieho konania mu nepriznal.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu navrhovatelia podali dovolanie. Navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil v celom rozsahu tak napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj prvostupňový rozsudok, a aby vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Na odôvodnenie dovolania uviedli, že odvolací súd mylne uvádza v odôvodnení svojho rozhodnutia, že „súd prvého stupňa zistil správne skutkový stav a správne vo veci rozhodol, keď žalobu zamietol“. Súd prvého stupňa totiž v skutočnosti návrhu sčasti, pokiaľ ide o určenie ich vlastníctva v rozsahu 6/8-ín k celku, vyhovel a zamietol ho iba v časti týkajúcej sa spoluvlastníckeho podielu zapísaného na mene pôvodnej spoluvlastníčky V. K.. Súdom obidvoch stupňov vytýkali, že ohľadne tohto spoluvlastníckeho podielu skutkový stav riadne nezistili a rozhodli bez toho, že by riadne mali preukázané, že odporcovia 6/ a 7/ skutočne nie sú právnymi nástupcami V. K.. Keďže v predmetnej veci sa malo konať so všetkými podielovými spoluvlastníkmi, ktorí tvorili nerozlučné spoločenstvo, odvolací súd mal prejednať vec v celom rozsahu. Za právne neudržateľné považujú to, aby vo vzťahu k niektorým spoluvlastníkom bolo o určení vzťahu rozhodnuté a voči ďalších bol návrh zamietnutý. Vzhľadom na uvedené, bez ohľadu na chybné procesné úkony ich zástupcu, mali súdy konať so všetkými nimi označenými účastníkmi konania, vrátane odporcov 6/ a 7/, ktorí sú deťmi V. K., ktorých odvolací súd nariadil aj vypočítať, k čomu však v konaní nedošlo a odvolací súd s bezdôvodne priklonil k chybnému záveru súdu prvého stupňa, že odporcovia 6/ a 7/ nie právnymi nástupcami V. K.. Odvolací súd o späťvzati časti návrhu rozhodol iba na základe vyjadrení iba odporcov 1/ až 4/, odporcovia 6/ a 7/ sa k veci

nemali možnosť vyjadriť, čím im bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Odporcovia 1/ až 4/ vo vyjadrení k dovolaniu žiadali predovšetkým posúdiť, či navrhovatelia podali dovolanie včas, keďže ním napadnutý rozsudok nadobudol právoplatnosť „25. októbra 2009“, na rovnopise dovolania, ktoré im bolo doručené na vyjadrenie, je ale prezenčná pečiatka súdu prvého stupňa s vyznačením dňa 26. októbra 2009. K dôvodom dovolania uviedli, že tie nie sú dôvodné. Navrhli aby dovolací súd dovolanie navrhovateľov zamietol a zaviazal navrhovateľov zaplatiť im náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) , po zistení, že dovolanie podali účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorí sú zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), v prvom rade, i s prihliadnutím na výhradu odporcov v ich vyjadrení k dovolaniu, skúmal, či navrhovatelia podali dovolanie včas a proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dospel k záveru, že navrhovatelia dovolanie podali včas, v zákonnej mesačnej dovolacej lehote.

Podľa ustanovenia § 240 ods. 1 O.s.p. účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni. Ak odvolací súd vydal opravné uznesenie, plynie táto lehota od doručenia opravného uznesenia.

Podľa § 57 ods. 2 a 3 O.s.p. lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia sa uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty prípadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 24. septembra 2009 (nie „ 25. októbra 2009“ ako to odporcovia mylne uvádzajú vo vyjadrení). Koniec mesačne

dovolacej lehoty tak pripadol na deň 24. október 2009, ktorý ale bola sobota. Najbližším pracovným dňom bol preto deň 26. október 2009, kedy dovolanie navrhovateľov bolo súdu aj doručené. Zo spisu súdu prvého stupňa vyplýva, že dovolanie bolo zasielané súdu poštou. Obálka, v ktorej dovolanie bolo zasielané, síce v spise nie je, a teda nie je možné ustáliť, kedy bolo podané na poštovú prepravu, z vyššie uvedeného je napriek tomu zrejmé, že k tomu muselo dôjsť ešte pred uplynutím dovolacej lehoty.

Po zistení, že dovolanie bolo podané včas, dovolací súd pristúpil ku skúmaniu, či navrhovateľmi napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je takým rozhodnutím, proti ktorému zákon pripúšťa podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku. Dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľov je prípustné, a to proti všetkým jeho výrokom.

Odvolací súd svojím rozsudkom jednak pripustil späťvzatie návrhu „v časti určenia vlastníctva k nehnuteľnostiam v kat. Ú.S., zapísaným na LV č. X. Správy katastra v Nových Zámkoch v podiele 48/128-ín“, v tejto časti rozsudok súd prvého stupňa zrušil a konanie zastavil, a v ostatnej odvolaními odporcov napadnutej časti rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh zamietol.

Časť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorou bolo pripustené späťvzatie návrhu „v podiele 48/128-ín“, rozsudok súdu prvého stupňa bol v dotknutej časti zrušený a konanie v tejto časti zastavené, má procesnú povahu uznesenia. Podľa § 223 O.s.p. totiž odvolací súd rozhoduje rozsudkom, ak potvrdzuje alebo mení rozsudok; inak rozhoduje uznesením. Tým, že tento výrok odvolacieho súdu je súčasťou jeho rozsudku (ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa v ostatnej napadnutej časti), nedošlo k zmene charakteru rozhodnutia. Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 239 O.s.p. Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia v predmetnej veci ale neprichádza do úvahy, keďže nejde o uznesenie uvedené v § 239 ods. 1 písm. a/ a b/ O.s.p., ale ani o potvrdzujúce uznesenie, ktoré by patrilo do niektorej z kategórií potvrdzujúcich uznesení vymenovaných v § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie navrhovateľov napádajúce rozhodnutie odvolacieho súdu aj v tejto časti, by preto bolo prípustné len vtedy, ak by konanie súdu, ktoré jeho vydaniu predchádzalo alebo samotné rozhodnutie, bolo postihnuté vadou majúcou za následok tzv. zmätočnosť konania v zmysle ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Dovolací súd dospel k záveru, že konanie a na neho nadväzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto časti takúto vadu má. Na vadu majúcu za

následok tzv. zmätočnosť bol dovolací súd povinný prihliadnúť bez ohľadu na to, či boli uplatnené v dovolaní (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.). Proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa v jeho ostatnej napadnutej časti zmenený tak, že návrh bol zamietnutý, je dovolanie navrhovateľov prípustné podľa § 238 ods. 1 O.s.p. Naostatok, prípustnosť a dôvodnosť dovolania navrhovateľov proti ostatne uvedenej časti rozhodnutia je možné vyvodiť i z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie je i v tejto časti postihnuté vadou majúcou za následok tzv. zmätočnosť konania. Ak by totiž posúdenie otázky, na vyriešení ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie, bolo nesprávne, znamenalo by to vo svojich dôsledkoch odopretie súdnej ochrany, teda popretie samej podstaty základného práva na súdnu ochranu. Vyplýva to zo skutočnosti, že ak súd dospel k záveru, že navrhovatelia vymedzili okruh účastníkov neúplne, rozhodol o návrhu bez skúmania jeho podstaty. Dovolací súd dospel k záveru, že k takejto vade konania došlo, pretože odvolací súd predmetnú otázku posúdil nesprávne.

Odvolací súd pri svojom procesnom postupe a rozhodovaní o veci samej vychádzal z toho, že návrh na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v zmysle ustanovenia § 80 písm. c/ O.s.p., o aký návrh v danej právnej veci ide, je návrhom, ktorého procesné dôsledky sa týkajú všetkých spoluvlastníkov. V takomto prípade ide u všetkých spoluvlastníkov o nerozlučné spoločenstvo vyplývajúce z hmotnoprávneho vzťahu účastníkov bez zreteľa na ich vôľu. Ide o nútené spoločenstvo, kedy sa rozhodnutie súdu musí vzťahovať na všetkých účastníkov právneho vzťahu (§ 91 ods. 2 O.s.p.), z čoho vyplýva, že účastníkmi konania, či už na strane navrhovateľa alebo odporcu, musia byť všetci účastníci právneho vzťahu. Účinky rozsúdenej veci sa totiž musia vzťahovať na všetkých (§ 159 ods. 2 prvá veta O.s.p.); inak návrh musí byť zamietnutý pre nedostatok vecnej legitímácie. Ustálil, že v danej veci navrhovateľmi označený okruh účastníkov konania, „napriek výzve odvolacieho súdu na možnosti iného právneho posúdenia veci práve z hľadiska ust. 91 ods. 2 O.s.p.“, nie je úplný. Navrhovatelia totiž neoznačili za účastníkov všetky osoby, ktorých vecná legitímácia vyplýva z hmotného práva, pričom bolo ich povinnosťou pred podaním návrhu zistiť, kto okrem nich je ešte spoluvlastníkom sporného pozemku. Podľa ich návrhu na určenie sa totiž domáhali určenia vlastníctva k celej nehnuteľnosti a nielen k podielu nimi označených odporcov. Takže nimi požadované rozhodnutie súdu sa má vzťahovať na všetkých spoluvlastníkov. Navrhovatelia ale napriek tomu V. K., ktorá je stále evidovaná ako podielová spoluvlastníčka predmetných pozemkov, prípadne jej právnych nástupcov, keďže menovaná zomrela, navrhovatelia za účastníkov konania „nikdy“ neoznačili. Podľa odvolacieho súdu,

„nič na tom nemení ani skutočnosť, že žalobcovia zobrali čiastočne žalobu späť, tvrdiac, že ide práve o podiel patriaci tejto spoluvlastníčke.“

Tieto závery odvolacieho súdu ale nemajú oporu v spise súdu prvého stupňa.

Za situácie, keď v dôsledku nedoložených zmien, býva ťažké zistiť okruh osôb, ktoré sú v konaní vecne legitimované. I keď hlavná ťarcha v tomto smere spočíva na navrhovateľovi pri formulácii návrhu na začatie konania, je povinnosťou súdu skúmať v každom štádiu konania vecnú legitimáciu označených účastníkov konania, prípadne zisťovať okruh osôb vecne legitimovaných bez ohľadu na to, či boli v návrhu uvedené. Závažnosť toho zistenia je o to dôležitejšia, že dostatok či nedostatok vecnej legitimácie sa odrazí v konečnom rozhodnutí súdu vo veci (porovnaj Zborník IV, str. 177).

Podľa výpisu z listu vlastníctva č. X. (č.l. 52 spisu), aktuálneho v čase podania návrhu na začatie konania, sú ako podieloví spoluvlastníci parcel uvedených v časti A listu vlastníctva evidovaní okrem navrhovateľov ako ďalší podieloví spoluvlastníci V. K., V. V., A. S., K. K., E. S. a J. K.. V návrhu na začatie konania podanom na súde 31. júla 2000 sú všetci takto evidovaní spoluvlastníci, okrem V. K., označení ako účastníci konania; namiesto spoluvlastníčky V. K. sú v návrhu uvedení ako odporcovia 6/ a 7/ S. K. a R. W., ako jej právni nástupcovia.

Podľa dovolacieho súdu z doteraz zistených skutočností zatiaľ nemožno vyvodiť jednoznačný záver prijatý odvolacím súdom, že odporcovia 6/ a 7/ S. K. a R. W. nie sú právnymi nástupcami ešte stále evidovanej spoluvlastníčky V. K., ktorá zomrela X. v M. u (úmrtný list vydaný matrikou v Kisbéri dňa 24. októbra 2007 založený na č.l. 259 spisu).

Odvolací súd pri ustálení nedostatku právneho nástupníctva odporcov 6/ a 7/, keďže sám dokazovanie v tomto smere nevykonal, nepochybne vychádzal zo záverov súdu prvého stupňa. Ten ale právne nástupníctvo označených odporcov vylúčil len s poukazom na to, že navrhovatelia toto nástupníctvo nijak nepreukázali. Pokyn daný odvolacím súdom v jeho uznesení z 29. novembra 2002 sp.zn. 7 Co 95/02, ktorým bol zrušený skorší rozsudok súdu prvého stupňa zo 14. mája 2001 č.k. 11C 9/2000-67, aby súd prvého stupňa vo vzťahu k odporcom 6/ a 7/ „v súlade s medzinárodnou zmluvou, overil právny dôvod ich nástupníctva

po V. K. a vypočul ich k veci prostredníctvom príslušného maďarského súdu (pokiaľ nedôjde z ich strany k udeleniu plnej moci tunajšiemu zástupcovi)“, nebol splnený.

Zatiaľ teda neobstojí záver odvolacieho súdu, že navrhovateľmi označený okruh účastníkov konania nie je úplný, pretože V. K. alebo jej právni nástupcovia, „nikdy“ neboli označení ako účastníci konania.

Správne vyriešenie tejto otázky právneho nástupníctva po menovanej je pritom rozhodujúce pre ďalší postup v konaní.

Dovolací súd pre postup súdu v ďalšom konaní, na ktorý sa vec vracia, poukazuje tiež na závery rozboru a zhodnotenia rozhodovacej činnosti súdov vo veciach ochrany vlastníctva k nehnuteľnostiam a stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SSR z 27.6.1972, Cpj 59/71 (R 65/1972, str. 244).

Procesnými dôsledkami nerozlučného procesného spoločenstva (§ 91 ods. 2 O.s.p.), za ktoré odvolací súd považoval spoločenstvo odporcov v danej právnej veci, sú tie že a/ rozhodnutie súdu sa týka všetkých spoločníkov (s rovnakým výsledkom), b/ práva a povinnosti spoločníkov sú nerozlučné, c/ procesné dôsledky rozhodnutia sa týkajú všetkých spoločníkov, čoho dôsledkom je aj to, že procesný úkon niektorého zo spoločníkov sa týka všetkých spoločníkov. Dôsledky nerozlučného spoločenstva vyplývajú z hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, bez zreteľa na ich vôľu. Preto ide o nútené spoločenstvo. Pri nerozlučnom spoločenstve môže vzniknúť medzi spoločníkmi rozpor v otázke ďalšieho procesného postupu. V prípade rozporu napríklad dispozitívnymi úkonmi (späťvzatie návrhu, zmena návrhu), sa rešpektuje nerozlučnosť vzťahu. Preto sa na takýto úkon vyžaduje súhlas všetkých spoločníkov. Ak sa takáto zhoda nedosiahne, ide o neúčinné prejavy. Vo vzťahu k tretím subjektom procesný úkon čo len jedného zo spoločníkov (napr. podanie odvolania) je účinný aj vo vzťahu k ostatným spoločníkom.

Ak teda odvolací súd vychádzal z toho, že v ním preskúmanom konaní ide o nerozlučné procesné spoločenstvo, bol jeho postup a rozhodovanie v rozpore s vyššie uvedenými procesnými dôsledkami nerozlučného spoločenstva. Rozsudok súdu prvého stupňa preskúmal len v časti, ktorou bolo návrhu na určenie vyhovené majúc za to, že „výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá (v časti podielu

patriaceho V. K. – 2/8) a výrok, ktorým bola žaloba voči žalovaným S. K. a R. W., ako právnym nástupcom V. K., zamietnutá, neboli odvolaním napadnuté, a preto nadobudli právoplatnosť.“

Z hľadiska procesných dôsledkov existencie nerozlučného procesného spoločenstva je potom vadné i rozhodnutie odvolacieho súdu o pripustení späťvzatia návrhu v časti určenia vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam „v podiele 48/128.-ín“, o zrušení rozsudku súdu prvého stupňa a zastavenie konania v dotknutej časti.

Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté vadou, pre ktoré bolo potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 243b ods. 2 O.s.p.). Keďže vadu, pre ktorú sa zrušilo rozhodnutie odvolacieho súdu spočívajúcu v neúplnom zistení právneho nástupníctva po podielovej spoluvlastníčke V. K., má aj rozhodnutie súdu prvého stupňa, dovolací súd zrušil aj toto rozhodnutie a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. septembra 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová